

Dosarul nr.3ra-157/2019

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani (P. Harmaniu)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (I. Secrieru, A. Danilov, Iu. Cimpoi)

ÎNCHEIERE

27 februarie 2019

mun.Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Oleg Sternioală
Tamara Chișca-Doneva
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Întreprinderea de Stat „Poșta Moldovei”,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Străisteanu Gheorghe împotriva Întreprinderii de Stat „Poșta Moldovei” privind constatarea încălcării dreptului de acces la informație, dreptului la examinarea cererii în termenul stabilit de lege, obligarea examinării cererii, prezentării informației și încasarea prejudiciului moral,

împotriva deciziei din 11 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a ț ă :

La 27 noiembrie 2017 Străisteanu Gheorghe a depus cerere de chemare în judecată împotriva Întreprinderii de Stat „Poșta Moldovei” (în continuare Î.S. „Poșta Moldovei”) cu privire la constatarea încălcării dreptului la informație și dreptul la examinarea cererii din 24 octombrie 2017 în termenul stabilit de lege, obligarea examinării cererii din 24 octombrie 2017 și prezentarea informației solicitate și încasarea prejudiciului moral în mărime de 1250 lei.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, la 24 octombrie 2017, ora 14.36, prin poșta electronică a expediat la adresa informatii@posta.md cerere în baza Legii privind accesul la informație în care a indicat că la 04 octombrie 2017, de la Oficiul poștal – 2004 Chișinău, chitanța nr.DS2004255903AS/1, operator Gonciar Elena, a expediat scrisoare recomandată, contra plată cu predare în mână proprie, la adresa MD-2075, mun.Chișinău, XXX, Lozovanu Victor XXX. A solicitat în termenul stabilit de lege să fie informat la ce oră a fost înmănată scrisoarea din 04 octombrie 2017 destinatarului, dacă a fost înmănată destinatarului sau altei persoane, care este numele de familie a angajatului Î.S. „Posta Moldovei” care a înmănat scrisoarea, care document confirmă înmânarea scrisorii și de ce pînă la data depunerii prezentei cereri nu a primit avizul poștal de recepție sau alt document care ar confirma înmânarea scrisorii.

A menționat că conform mesajului extras în original din poșta electronică XXX@gmail.com, angajații Î.S. „Poșta Moldovei” au recepționat cererea la poșta electronică informatii@posta.md în aceeași zi la 24 octombrie 2017 și au înregistrat-o cu nr.S-537/17.

A susținut că a trecut 34 de zile de la data expedierii și recepționării cererii, însă nu a primit nici un răspuns la informația solicitată. Astfel, de către angajații Î.S. „Poșta Moldovei” i-a fost încălcat grav dreptul la informație și dreptul la examinarea cererii din 24 octombrie 2017 în termenul stabilit de lege.

A invocat că prejudiciul moral și material este în legătură directă cu acțiunea ilegală a angajaților Î.S. „Poșta Moldovei” care au acționat vădit ilegal, ignorând intenționat termenul prevăzut de lege pentru soluționarea cerințelor indicate în cererea din 24 octombrie 2017 și furnizarea informației solicitate, care a fost necesară pentru a fi prezentată în instanța de judecată. Așa fiind, prin refuzurile nemotivate de a examina în termen legal cererea depusă i s-a provocat daune morale și materiale irecuperabile iar mărimea prejudiciului moral în sumă de 1250 lei consideră că este mult mai mică decât mărimea sumelor oferite de CEDO în cauze similare.

Prin hotărârea din 19 martie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Străisteanu Gheorghe împotriva Întreprinderii de Stat „Poșta Moldovei” privind constatarea încălcării dreptului de acces la informație, dreptului la examinarea cererii în termenul stabilit de lege, obligarea examinării cererii, prezentării informației și încasarea prejudiciului moral.

S-a constatat încălcarea drepturilor lui Străisteanu Gheorghe de acces la informație și de examinare a cererii din 24 octombrie 2017 în termenul stabilit de lege.

S-a obligat Întreprinderea de Stat „Poșta Moldovei” să examineze cererea lui Străisteanu Gheorghe din 24 octombrie 2017 și să-i prezinte informația solicitată.

S-a încasat de la Întreprinderea de Stat „Poșta Moldovei” în beneficiul lui Străisteanu Gheorghe suma de 100 lei cu titlu de prejudiciu moral.

În rest, cererea de chemare în judecată în partea în care se excede cuantumul prejudiciului moral dispus spre încasare, s-a respins ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia din 11 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul declarat de Întreprinderea de Stat „Poșta Moldovei” și s-a menținut hotărârea din 19 martie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani.

În susținerea soluției date instanța de apel a concluzionat că soluția primei instanțe este întemeiată și legală, iar argumentele invocate de către apelant sunt neîntemeiate.

A constatat că serviciile prestate de apelant fiind destinate publicului, reprezintă servicii publice, interferența acestora cu datele cu caracter personal vizând doar datele despre expeditor, destinatar și corespunzător conținutul trimiterii poștale, prin urmare, raportul juridic dedus judecării este reglementat de Legea privind accesul la informație, deoarece solicitările intimatului expuse în cererea din 24 octombrie 2017 se referă la trimiterea poștală remisă de acesta prin intermediul Î.S. „Poșta Moldovei”, astfel încât informațiile solicitate de intimat se atribuie la categoria informațiilor oficiale cu accesibilitate limitată, iar deoarece

datele respective vizau trimiterea intimatului, oferirea acestora era obligatorie pentru apelant.

A stabilit că apelantul urma să examineze cererea intimatului în termen de 15 zile, iar în caz de necesitate de prelungire a acestui termen cu informarea intimatului despre acest fapt or, prin cererea din 24 octombrie 2017, Străisteanu Gheorghe nu a înaintat vreo reclamație/pretenție referitoare la trimiterea poștală indicată, ci a solicitat doar informațiile aferente modalității de remitere a acestei informații.

A conchis că, deoarece dreptul de acces la informație constituie un drept fundamental al persoanei, garantat atât de legislația națională, cât și de cea internațională, iar instanța a stabilit deja omisiunea admisă de către apelant, se impune necesitatea reparării prejudiciului moral cauzat. Argumentele apelantului referitoare la neprobarea de către intimat a suportării prejudiciului moral contravine constatările expuse. Astfel, adjudecarea sumei de 100 lei cu titlu de compensație a prejudiciului moral instanța a apreciat-o ca fiind echitabilă.

La 26 noiembrie 2018 Î.S. „Poșta Moldovei” a declarat recurs împotriva deciziei din 11 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe cu pronunțarea unei hotărâri noi de respingere a acțiunii.

În motivarea recursului a exprimat dezacordul cu hotărârile instanțelor ierarhic inferioare și a menționat că decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe sunt neîntemeiate și ilegale emisă cu încălcarea prevederilor art.102 alin. (1), 105 alin. (1) Cod de procedură civilă, art.5 alin. (2), art.25 alin. (2) lit.b), art.6 alin. (1), 11 alin. (1), pct.2), 4), art.15 alin. (3) al Legii cu privire la accesul la informație nr.982 din 11 mai 2000, art.16 alin. (1), art.1 alin. (2), 25 alin. (3), (4) al Legii contenciosului administrativ nr.793 din 10 februarie 2000, art.34 alin. (1), (2) din Constituția Republicii Moldova.

A menționat că Î.S. „Poșta Moldovei” nu a fost citată pentru ședința din 06 martie 2018 și nici pentru 19 martie 2018, astfel hotărârea a fost emisă cu lezarea dreptului la apărare.

A susținut că Î.S. „Poșta Moldovei” reprezintă o întreprindere de stat care nu constituie în condițiile legii nici instituție publică locală, nici instituție publică centrală astfel instanța de judecată eronat a aplicat prevederile art.5 alin. (2) lit.b) al Legii privind accesul la informație or, această normă juridică vizează în calitate de subiecți al Legii privind accesul la informație, instituțiile publice locale și centrale dar nu și întreprinderile de stat. Adresările care vizează prestarea serviciilor poștale nu cad sub incidența prevederilor Legii privind accesul la informație, dar de fapt sub incidența actelor normative cu caracter special.

A invocat că adresarea reclamantului din 24 octombrie 2017 constituie o reclamație ce izvorăște din prestarea serviciilor, reieșind inclusiv și din faptul că această adresare conține toate datele atribuite în condițiile legii unei reclamații.

A reiterat că Î.S. „Poșta Moldovei” reprezintă o întreprindere de stat, care se include în categoria persoanelor juridice de drept privat dar nu este o autoritate publică, astfel instanțele de judecată eronat au aplicat prevederile art.34 alin. (1), (2) din Constituția Republicii Moldova, art.25 al Legii contenciosului administrativ și Legea privind accesul la informație, or cauza dată urma a fi examinată în procedura generală contencioasă și nu în procedura contenciosului administrativ.

A menționat că gradul suferințelor psihice nu a fost apreciat în nici un fel, deoarece nu s-a stabilit existența și întinderea lor. Obligația de a dovedi faptul pricinuirii prejudiciului moral o exercită partea vătămată, astfel în cererea despre compensarea prejudiciului moral, reclamantul urma să probeze prin probe certe și concludente de către cine, în ce circumstanțe și în baza căror acțiuni/inacțiuni i-au fost cauzate suferințe morale (psihice sau fizice), prin ce se manifestă acestea.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Materialele dosarului confirmă faptul că decizia din 11 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată pentru cunoștință părților la proces la 21 septembrie 2018 (f.d. 95), însă lipsește confirmarea recepționării acesteia.

Astfel, recursul declarat de Î.S. „Poșta Moldovei” la 26 noiembrie 2018 se consideră depus în termen.

În conformitate cu art.439 alin.(2), (3) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin.(2).

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Î.S. „Poșta Moldovei” este inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art.432 Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;

b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;

c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărîrea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvîrșirea altor încălcări decît cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art.433 lit.a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Î.S. „Poșta Moldovei”, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Or, argumentele invocate în recurs se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanțele ierarhic inferioare și nu redă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau de drept procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate și urmează a fi respins.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei se precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă faptul că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art.130 Cod de procedură civilă, însă din recursul declarat nu rezultă încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

Cît privește dreptul justițiabilului „de a fi auzit de o instanță”, garantat de art. 6 § 1 al Convenției Europene a Drepturilor Omului, instanța notează că obligația de a motiva o hotărîre judecătorească poate varia în funcție de natura deciziei în cauză (a se vedea *inter alia*, *Helle vs Finlanda*, 19 decembrie 1997, parag.55; *Hansen vs Norvegia*, 2 octombrie 2014, parag.71-74). De fapt în concepția

instanței europene, articolul 6 § 1 nu impune motivarea detaliată a deciziei unei instanțe de recurs, care întemeindu-se pe dispozițiile legale specificate, respinge un recurs ca fiind „lipsit de șanse de succes”, ceea ce s-a constatat în cazul de față (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Papaioannou vs Grecia*, 2 iunie 2016, parag.45 sau *Baydar vs Olanda*, 24 aprilie 2018, parag.46).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție concluzionează de a considera recursul declarat de Î.S. „Poșta Moldovei” ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, 433 lit.a), 440 alin.(1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de către Întreprinderea de Stat „Poșta Moldovei”.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

judecătorii

Oleg Sternioală

Tamara Chișca-Doneva

Victor Burduh